

Verslag ronde tafelgesprek over alcoholgerelateerde overlast

Op 11 april vond de ronde tafel over alcoholgerelateerde overlast plaats op het ministerie van VWS. De minister heeft het als een constructieve bijeenkomst ervaren. Uit het gesprek bleek dat alcohol gerelateerde overlast en de maatschappelijke norm zeer nauw aan elkaar gerelateerd zijn. Samenwerking is een belangrijke voorwaarde is om tot oplossingsrichtingen te komen. Veel deelnemers hebben aangegeven dat er vanuit de keten van betrokkenen bij het alcoholprobleem gedacht moet worden. Het is zeer positief dat er zoveel verschillende projecten in de verschillende regio's zijn ontwikkeld en worden uitgevoerd, waarbij er goed wordt samengewerkt door de verschillende betrokken organisaties.

Overlast

Tijdens de ronde tafel is eerst gediscussieerd over de belasting die alcoholmisbruik vormt op de hulpdiensten: politie, ambulancediensten en afdelingen spoedeisende hulp van ziekenhuizen. Een ambulancemedewerker uit Terschelling en de burgemeester van Amsterdam gaven situatieschetsen van de problematiek op de Waddeneilanden in de zomer, en van Koninginnedag in Amsterdam. Ook is er gesproken over een pilotproject in Amsterdam waarbij ziekenhuizen en de politie samenwerken in het Letsel Informatie Systeem. Hierbij wordt informatie uit ziekenhuizen gedeeld met de politie waardoor patronen van overlast in kaart gebracht kunnen worden. Verder kwamen verschillende samenwerkingsverbanden ter sprake, bijvoorbeeld tussen GGD, GGZ, gemeente, bureau Halt, OM, onderwijs, sportkantines etc.

Een aantal onderwerpen kwam uit de discussie naar voren:

Zorgverzekeraars zijn genoemd als een belangrijke partij in deze problematiek. Maar ook bijvoorbeeld sportkantines, campingeigenaren en nog vele andere actoren. Ook werd genoemd dat het belangrijk is te weten hoe en waar het alcoholgebruik plaatsvindt. Verder is de wens is uitgesproken om duidelijke, SMART geformuleerde doelen te stellen waar, gezamenlijk, naar gestreefd kan worden.

Ook is er over de horeca gesproken: sommige horecagelegenheden zijn, en blijven, lastige plekken die herhaaldelijk leiden tot overlast. Het is lastig om de cultuur hierin te laten veranderen. Er zijn desalnietteminvoldoende mogelijkheden om in de horeca alcoholproblematiek aan te pakken. Bijvoorbeeld door het doorschenken aan dronken personen aan te pakken. De horeca moet een veilige plek zijn voor jongeren.

Gemeenten worden vooral tijdens grote evenementen (oud en nieuw, Koninginnedag) en op stapavonden geconfronteerd met vele effecten van onverantwoord alcoholgebruik. Zij nemen daarom verschillende soorten (repressieve) maatregelen, en werken ook samen met alcoholverstrekkers om uitwassen te voorkomen.

De intentie van de minister is om de krachten te bundelen en gebruik te maken van nieuwe en bestaande inzichten om de overlast aan te pakken. Het is duidelijk dat dit een integrale aanpak moet zijn. In de nieuwe Drank en Horecawet wordt het instrumentarium

voor handhaving uitgebreid. Maar om effect te sorteren is wetgeving alleen niet voldoende. We willen met elkaar op zoek naar een constructieve set van maatregelen.

Cultuuromslag

Verder is er gediscussieerd over de drinkcultuur onder jongeren. Jongeren zouden elkaar moeten leren dat er grenzen zijn, en dat jezelf het ziekenhuis in drinken niet stoer is. Dit kan niet in 1 jaar, en het is belangrijk dat het gebeurt MET jongeren samen. Campagnes zouden zich erop moeten richten dat de jongeren met elkaar in gesprek gaan. Die kunnen elkaar op een positieve manier beïnvloeden. Het is hierin belangrijk onderscheid te maken tussen jongeren die een keer (veel) te veel drinken, en jongeren bij wie dit keer op keer gebeurt. Er zijn kwetsbare jongeren voor wie drinken een probleem is. Voegsignalering is hierin belangrijk.

De leeftijdsgrens van 16 is ter sprake gekomen. Veel van de aanwezige partijen ondersteunden het verschuiven van de leeftijdsgrens naar 18. Argumenten hiervoor zijn dat drank dan volledig geweerd kan worden van middelbare scholen en bij junioren in sport. Een ander argument is dat het op dit moment lijkt alsof vanaf 16 jaar drinken ineens *mag* en ook *moet*. Daarom is het van belang om ook een signaal af te geven aan jongeren tussen 16 en 18, bijvoorbeeld drink maximaal 1-2 drankjes. Ook is er gesproken over het aanpakken van het aanbod: alcohol is gemakkelijk verkrijgbaar, de prijzen zijn laag en het aanbod groot en gevarieerd.

Het is dus belangrijk een cultuuromslag te bereiken waarin het niet langer gewoon is dat kinderen drinken (ook niet jongeren boven de 16). Ook de marketing kan hieraan een bijdrage leveren. Hierbij is er gesproken over het breed aanpakken van het probleem: het betrekken van horeca, campinghouders, onderwijs, supermarkten, en ouders (ouders zijn meerdere malen genoemd als belangrijke groep).

Vervolg

De minister zou graag een vervolg willen geven aan deze bijeenkomst. Zij denkt daarbij aan een kortdurende werkgroep bestaande uit vertegenwoordigers uit de aanwezige organisaties, aangevuld met onder andere vertegenwoordigers uit het onderwijs, sport en zorgverzekeraars. Deze werkgroep zou een overzicht van maatregelen kunnen maken die vanuit de eigen organisatie genomen kunnen worden. Het gaat dan met name om maatregelen die al vanuit de verschillende organisaties ontwikkeld zijn, of maatregelen die wellicht nog ontwikkeld kunnen worden. Ook is het belangrijk om duidelijk te maken hoe er meer gebruik gemaakt kan worden gemaakt van reeds ontwikkelde maatregelen.

Om deze werkgroep te vormen zijn de deelnemers inmiddels via mail aangeschreven met de vraag wie vanuit hun organisatie aan de werkgroep wil deelnemen. Ook zullen andere partijen, die niet aanwezig waren, benaderd worden. Het streven is dit voor de zomer af te ronden en aan het einde van de zomer een overzicht van maatregelen op te leveren.